



Fondul Social European Plus

Programul Educație și Ocupare 2021-2027

Prioritate: P02 Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii (Ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor)

Obiectivul specific ES04.1. Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanției pentru tineret, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale (FSE+)

Titlul proiectului: **TINERI CU IMPACT / cod SMIS 338073**

Sub-activ: 1.2. Extinderea ariei de intervenții la nivelul actorilor relevanți

Partener responsabil: Asociația pentru Inovație în Educația Adulților

Tip document / vers: **Pachet resurse sprijin / 1**

Luna: **august / 2025**

INSTRUMENTE, METODE ȘI RESURSE EDUCAȚIONALE

Acest document reunește un set de metode de educație non-formală și module deschise de învățare, concepute special pentru proiectul TINERI CU IMPACT. Ele sunt destinate lucrătorilor de tineret din mediul urban și rural și urmăresc dezvoltarea de competențe, implicarea comunitară și sprijinirea tinerilor în special a celor aflați în categoria NEET. Documentul este practic și aplicat, fiecare metodă fiind descrisă pas cu pas pentru a putea fi implementată cu ușurință.

Cadrul general

Prin acest set de instrumente organizațiile membre ale Rețelei pentru Tineret vor căpăta **resursele necesare pentru a lucra eficient cu tinerii**, în special cu cei aflați în situații de vulnerabilitate sau risc de excluziune, precum **tinerii NEET**. Lipsa unor metodologii clare și a unor resurse adaptate la realitățile locale îngreunează adesea implicarea și motivarea tinerilor în activități educaționale și comunitare. Prin urmare, **proiectarea și punerea la dispoziție a unor proceduri, metode și materiale** reprezintă o investiție strategică în profesionalizarea și uniformizarea **intervențiilor rețelei**. Totodată, aceste instrumente creează o bază comună de lucru pentru organizații diferite, asigurând coerență, eficiență și relevanță în activitățile desfășurate, atât în mediul rural, cât și în cel urban. Corelarea cu nevoile identificate în rândul tinerilor NEET este esențială. Mulți dintre aceștia se confruntă cu lipsa încrederii în sine, abandon școlar, dificultăți de integrare pe piața muncii și acces redus la oportunități de dezvoltare. Organizațiile care activează în rețea au nevoie de



resurse practice și adaptate pentru a răspunde acestor provocări și pentru a oferi sprijin personalizat.

Tipuri de resurse dezvoltate:

Proceduri - seturi de pași clari pentru lucrul cu tinerii aflați în tranziție pe piața muncii, pentru prevenirea abandonului școlar și pentru integrarea tinerilor proveniți din grupuri vulnerabile. Aceste proceduri standardizează modul de intervenție, reduc diferențele de abordare dintre organizații și oferă un cadru clar pentru specialiști și voluntari.

Metodologii - ghiduri practice pentru organizarea de activități non-formale, bazate pe jocuri de rol, simulări, ateliere de dezbatere și metode participative care stimulează învățarea prin experiență. Scopul este de a crește motivația și implicarea tinerilor prin activități atractive și interactive.

Module deschise de învățare - unități de instruire flexibile, care pot fi parcurse atât față în față, în cadrul seminarelor și atelierelor, cât și online, prin intermediul centrului virtual de tineret. Ele vor asigura acces egal la formare pentru tineri și organizații, indiferent de localitate sau resurse disponibile.

Modalități de prezentare și adaptare:

Resursele vor fi prezentate în cadrul **seminarelor tematice, atelierelor practice și sesiunilor online** (desfășurate în centrul virtual de tineret). În același timp, materialele vor fi adaptate pentru a răspunde particularităților **mediului urban** (unde accesul la tehnologie și diversitatea culturală sunt mai mari) și **mediului rural** (unde provocările principale țin de mobilitate, resurse limitate și grad ridicat de vulnerabilitate socială).

Proceduri pentru lucrul cu tinerii:

Procedurile reprezintă cadrul standardizat prin care organizațiile din rețea pot interveni în sprijinul tinerilor, asigurând coerență și eficiență în acțiuni. Ele vor fi elaborate sub formă de pași clari, ușor de urmărit, cu exemple și instrumente practice. Procedurile au fost gândite după cum urmează:



- a) **Tineri în tranziție pe piața muncii:** procedura va include pași precum identificarea nevoilor individuale, elaborarea planului personalizat de carieră, orientarea către cursuri și stagii de pregătire, conectarea cu angajatori și urmărirea progresului. Se vor integra instrumente precum fișe de evaluare, chestionare motivaționale și planuri de acțiune individuală.
- b) **Prevenirea abandonului școlar:** va fi creată o procedură care să includă identificarea timpurie a factorilor de risc (absenteism, lipsă de motivație, dificultăți de învățare), colaborarea cu școala și familia, implicarea tânărului în activități non-formale atractive și monitorizarea participării.
- c) **Lucrul cu grupuri vulnerabile:** procedura va aborda aspecte legate de comunicarea empatică, adaptarea limbajului și a resurselor, cooperarea cu serviciile sociale și utilizarea metodelor incluzive. Accentul va fi pus pe personalizarea intervenției și pe respectarea principiilor de nediscriminare. Atenția va cădea pe integrarea și nemarginalizarea acelor grupuri minoritare (îndeosebi minorități etnice sau cazuri de tineri ce provin din familii cu situație financiară precară).

Metodologii pentru organizarea de activități non-formale:

Metodologiile vor fi instrumente pedagogice, explicând pas cu pas cum se pot desfășura activități interactive și participative. Ele vor conține descrierea metodei, obiectivele educaționale, durata, materialele necesare și modul de evaluare.

- a) **Jocuri de rol:** pentru dezvoltarea competențelor sociale și civice, prin simularea unor situații reale (interviuri de angajare, dezbateri publice, conflicte în comunitate).
- b) **Simulări:** pentru exersarea proceselor decizionale și a gândirii critice (de exemplu, simularea unei ședințe de consiliu local în care tinerii propun proiecte pentru comunitate).
- c) **Dezbateri:** pentru stimularea gândirii critice, argumentării și respectului pentru opinii diferite, pe teme relevante pentru tineri (mediu, incluziune socială, digitalizare).



- d) **Metode participative:** brainstorming, metoda acvariului, teatru forum, harta comunității, care pot fi adaptate în funcție de nivelul de pregătire și resursele disponibile.

Metode non-formale utilizate:

Au fost identificate și sunt propuse următoarele metode. Cu titlul orientativ, fiind adaptate / personalizate în funcție de nevoile fiecărei organizații membre, ca urmare a concluziilor stabilite în cadrul analizei de vulnerabilitate.

Notă: metodele alese se bazează pe studiile de caz exemplificate / detaliate mai jos, în cadrul documentului.

Piramida deciziilor	
Scop:	Dezvoltarea gândirii critice și a capacității de a lua decizii colective.
Obiective de învățare:	✓ Negociere și comunicare ✓ Ierarhizarea problemelor comunitare ✓ Implicare în procesul decizional
Durată recomandată:	2-3 ore
Resurse necesare:	✓ Flipchart ✓ Cartonașe ✓ Markere
Pași:	✓ Lucrătorul de tineret prezintă 15 provocări reale din comunitate. ✓ Grupurile le discută și le așază în ordinea priorităților într-o piramidă. ✓ Fiecare echipă prezintă piramida sa. ✓ Dezbateri comune pentru a construi o piramidă finală.
Evaluare la final:	✓ Ce criterii am folosit pentru a decide? ✓ Ce a fost ușor/greu? ✓ Cum se iau deciziile în comunitate?

Harta oportunităților ascunse	
Scop:	Descoperirea resurselor și oportunităților locale prin explorare.
Obiective de învățare:	✓ Spirit de observație ✓ Creativitate ✓ Valorizarea comunității locale
Durată recomandată:	3 ore
Resurse necesare:	✓ Hărți locale ✓ Stickere ✓ Telefoane pentru poze
Pași:	✓ Împărțirea pe echipe și oferirea de hărți. ✓ Explorarea comunității pentru identificarea resurselor. ✓ Marcarea pe hartă a resurselor descoperite.



	✓ Prezentare și discuție plenară.
Evaluare la final:	✓ Ce resurse avem deja în comunitate? ✓ Cum le putem folosi pentru tineri?

Dezbateri inversată	
Scop:	Exersarea empatiei și a gândirii critice.
Obiective de învățare:	✓ Argumentare ✓ Înțelegerea perspectivelor diferite ✓ Depășirea stereotipurilor
Durată recomandată:	2-3 ore
Resurse necesare:	✓ Întrebări pregătite ✓ Spațiu pentru dezbateri
Pași:	✓ Se alege o temă controversată. ✓ Tinerii sunt împărțiți în tabere, apărând opinia opusă. ✓ Prezentarea argumentelor și dezbateri. ✓ Schimb de roluri și reflecție.
Evaluare la final:	✓ Cum m-am simțit să apăr o idee contrară opiniei mele? ✓ Ce am învățat despre ceilalți? ✓ Mi-am schimbat punctul de vedere/perspectiva la finalul dezbaterii?

Teatru-forum	
Scop:	Explorarea soluțiilor alternative la situații reale de excludere sau discriminare.
Obiective de învățare:	✓ Empatie ✓ Rezolvare creativă de probleme ✓ Gândire colaborativă
Durată recomandată:	2-4 ore
Resurse necesare:	✓ Spațiu liber ✓ Scenarii simple
Pași:	✓ Grupul creează un scenariu inspirat din viața reală. ✓ O parte din tineri joacă scena, apoi cei din public intervin cu soluții. ✓ Scena se repetă cu soluțiile propuse. ✓ Se inversează rolurile: tinerii din public vor juca un alt scenariu inspirat din viața reală, iar cei din prima scenă vor intra în public.
Evaluare la final:	✓ Ce soluții am găsit? ✓ Cum putem reacționa diferit în realitate? ✓ Cum m-am simțit în cele două roluri (actor-public)?

Laboratorul ideilor rapide	
Scop:	Stimularea creativității și a spiritului de inițiativă.
Obiective de învățare:	✓ Empatie ✓ Gândire rapidă



	✓ Lucru în echipă ✓ Prezentarea concisă a unei idei
Durată recomandată:	2 ore
Resurse necesare:	✓ Cartonase ✓ Timer
Pași:	✓ Tinerii primesc o provocare. ✓ Scriu idei pe cartonase în 20 de minute. ✓ Aleg o idee și o prezintă în 2 minute. ✓ Grupul votează ideile cele mai aplicabile.
Evaluare la final:	✓ Ce idei sunt realiste? ✓ Ce am învățat despre creativitatea mea?

Metoda acvariului	
Scop:	Dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de ascultare activă prin dezbatere structurată.
Obiective de învățare:	✓ Explicarea clară și argumentată a opiniilor ✓ Ascultarea și respectarea punctului de vedere al celuilalt ✓ Luarea deciziilor prin reflecție colectivă
Durată recomandată:	1,5-2 ore
Resurse necesare:	✓ Scaune mobile (aranjate în două cercuri concentrice) ✓ Flipchart / markere ✓ Eventual un obiect-simbol (minge, marker) pentru a indica cine are cuvântul
Pași:	✓ Lucrătorul de tineret anunță tema de discuție. ✓ 4-6 tineri se așază în cercul interior (acvariul) și discută timp de 10-15 minute. Restul tinerilor sunt în cercul exterior, observă și nu intervin. ✓ Cei din exterior pot intra în acvariu prin schimb de locuri cu cineva din interior (voluntar sau coordonat de lucrătorul de tineret). ✓ Discuția continuă în valuri succesive până când au participat mai mulți tineri. ✓ La final, cercul exterior împărtășește observațiile și se notează pe flipchart ideile principale
Evaluare la final:	✓ Ce argumente m-au convins cel mai mult? ✓ Cum m-am simțit când am vorbit / ascultat? ✓ Cum m-am simțit când am fost parte a cercului interior/exterior? ✓ Ce am învățat despre rolul ascultării active și respectul față de opiniile diferite?



Module deschise de învățare:

Se propun, orientativ următoarele module, care vor fi în variantă asincron (ppt) și vor conține minim următoarele elemente:

Competențe verzi pentru comunități sustenabile
În mediul Urban: Reciclare creativă, economie circulară, startup-uri eco.
În mediul Rural: Agricultură sustenabilă, protecția resurselor naturale, voluntariat verde.
Format: Tutoriale + workshop practic.
Digital pentru carieră și viață
În mediul Urban: LinkedIn, branding personal, networking online.
În mediul Rural: Utilizarea telefonului pentru a aplica la un job, emailuri profesionale, cum îmi fac un CV.
Format: Sesiuni față în față.
Leadership incluziv
În mediul Urban: Proiecte comunitare cu echipe diverse, simulări.
În mediul Rural: Jocuri de rol pentru decizii colective, incluziune.
Format: Ateliere.
Drepturile mele ca tânăr. Cetățenie activă
În mediul Urban: Discuții cu specialiști în dreptul muncii/HR.
În mediul Rural: Scenarii simple cu abuzuri și soluții practice împotriva acestora.
Format: Fișe explicative + sesiuni interactive.

Studii de caz practice pentru aplicarea metodelor non-formale:

Pentru ca lucrătorul de tineret să aibă realmente un instrument de lucru, pe lângă dezvoltarea metodelor menționate mai sus, la **punctul Metode non-formale**, au fost creionate și următoarele studii de caz pe care lucrătorul de tineret le poate folosi ca atare sau le poate adapta în funcție de context. Astfel, metodele menționate sunt dezvoltate în resurse educaționale non-formale pornind de la diferite scenarii de lucru.



Studiu de caz - Urban: Piramida deciziilor pentru prioritizarea nevoilor tinerilor dintr-un cartier Într-un cartier dintr-un oraș al județului Sălaj cu mulți tineri din categoria NEET, lucrătorul de tineret organizează o sesiune folosind metoda „Piramida deciziilor”. Tinerii au identificat principalele probleme din zonă: lipsa locurilor de muncă, spațiile de recreere limitate și lipsa programelor de formare. După ierarhizare, se stabilește prioritatea numărul unu (de pildă lipsa unor centre de formare profesională). Rezultatul: comunitatea și organizațiile implicate în proiect dezvoltă un parteneriat cu un centru local de formare pentru a lansa cursuri gratuite pentru tineri.

Studiu de caz - Rural: Harta oportunităților ascunse într-o comună. Într-o comună din județul Sălaj, tinerii explorează localitatea pe baza unei hărți pentru a identifica resursele acesteia. Descoperă persoane-resursă (un meșteșugar local, un fermier dispus să primească ucenici, o fabrică de lapte, un abator etc.) și spații neutilizate (o clădire abandonată, un teren viran etc.). După prezentarea hărții, organizațiile implicate împreună cu administrația comunală decide să sprijine transformarea clădirii/terenului respectiv într-un spațiu de tineret. Rezultatul: tinerii sunt implicați direct în planificarea unui spațiu util comunității și descoperă noi oportunități nebănuite în propria lor comunitate. Tinerii înțeleg faptul că uneori resursele sunt la îndemână, doar că trebuie căutate și scoase în evidență.

Studiu de caz - Urban: Dezbatere inversată pe tema migrației tinerilor

Într-un oraș din județul Sălaj în care există și învățământ superior, lucrătorii de tineret organizează „o dezbatere inversată” pe tema: „Ar trebui tinerii să plece sau să rămână în comunitatea lor?”. Participanții sunt obligați să apere o poziție opusă opiniilor lor reale. Rezultatul dezbaterii contribuie la înțelegerea complexității deciziilor legate de migrație și descoperă că pot argumenta coerent chiar și perspective cu care nu erau de acord. De asemenea, dezbateră îi ajută să dezvolte empatie, explorând punctul de vedere al altcuiva. Activitatea reduce polarizarea discuțiilor și stimulează empatia.

Studiu de caz - Rural: Teatru-forum despre discriminarea la angajare

Într-un sat din județul Sălaj cu populație etnică diversă, tinerii au pus în scenă un teatru-forum despre discriminarea la angajare a tinerilor romi. O parte din tineri pun în scenă situația de discriminare, iar altă parte reprezintă publicul. Publicul intervine la final și propune soluții alternative, cum ar fi raportarea la Consiliul Național pentru Combaterea



Discriminării și campanii de sensibilizare în comunitate. Rezultatul: participanții învață despre mecanismele legale și despre cum pot interveni activ în apărarea drepturilor lor.

Studiu de caz - Urban: Laboratorul ideilor rapide pentru inițiative sociale

Într-un centru de tineret din oraș, se organizează un „Laborator al ideilor rapide”. Provocarea este: „Cum putem implica tinerii în viața civică?”. Tinerii prezenți la laborator prezintă idei precum: o aplicație de voluntariat, cluburi civice în licee și campanii online pentru reciclare și întreținerea spațiilor verzi din oraș. Rezultatul: ideile cele mai bune pot fi selectate și implementate cu ajutorul organizațiilor partenere și administrației locale prin micro-proiecte care să implice direct peste 100 de tineri.

Studiu de caz - Rural: Acvariul despre oportunitățile tinerilor NEET

Într-o comună din județul Sălaj cu populație română, maghiară și romă, se organizează o sesiune tip „acvariu” pe tema „Ce soluții avem pentru tinerii care nu merg la școală și nu au loc de muncă?”. Un grup de 6 tineri stă în cercul interior și dezbate barierele cu care se confruntă: lipsa transportului, discriminarea la angajare, lipsa informațiilor despre cursuri gratuite, lipsa posibilităților de a căuta joburi online. Ceilalți tineri stau în cercul exterior și observă discuția, notând ideile importante. La final, cercul exterior intervine și completează tabloul cu soluții practice: organizarea de cursuri digitale la biblioteca comunală, implicarea unui mediator școlar/lucrător de tineret pentru informare și crearea unui grup mixt de voluntariat (români-maghiari-romi) pentru acțiuni comunitare. Rezultatul: participanții învață cum să-și exprime opiniile, să asculte activ și să găsească soluții comune pentru problemele reale ale tinerilor NEET, într-un cadru intercultural.